

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

“Dil”e ilişkin temel kavram ve terimler ile dilin özelliklerini ve işleyişini kavratmak; Türkçe hakkındaki genel bilgileri vermek ve Türkçe konusunda duyarlılık ve bilinç kazandırmak; Türkiye Türkçesinin seslerini, genel ses özelliklerini ve ses olaylarını tanıtmak.

Dersin İçeriği

Dilin tanımı, işlevleri ve özellikleri, dillerin ortaya çıkış teorilerinin kaynakları, dil bilgisinin konusu ve çalışma yöntemleri, dünyadaki diller, dil aileleri ve Türkiye Türkçesinin konumu, Türkçenin tarihî seyri içinde Türkiye Türkçesinin yeri, Türkiye Türkçesinin ses özellikleri.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1 ERGİN, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yay., İstanbul, 2000. 2 EKER, Süer, Çağdaş Türk Dili, Grafiker Yay., Ankara, 2002. 3 KORKMAZ, Zeynep, Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi), Türk Dil Kurumu Yay., 2003. 4 BANGUOĞLU, Tahsin, Türkçenin Grameri, Baha Matbaası, İstanbul, 1974. 5 KARAAGAÇ, Günay, Türkçenin Dil Bilgisi, Akçağ yayınları, Ankara, 2013. 6 DEMİR, Nurettin; YILMAZ, Emine, Türk Dili El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2014

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders içeriğiyle ilgili makalelerden yararlanılabilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı öğretim elemanı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Neşe Erenoğlu

Program Çıktısı

1. Dil kavramını, bir bilim alanı olarak dilbilgisini ve Türkiye Türkçesinin sınırlarını tanıır ve tanıtabilir.
2. Türkçenin ses yapısını tanıyabilir.
3. Dilin işleyişini ve Türkçenin mantık sistemini tanıır ve bilgilerini aktarabilir.
4. Türk dili ile ilgili temel kaynaklara ulaşabilir.
5. Türkçenin tarihî dönemlerde geçirdiği ses değişikliklerini bilir ve yazılı metinlerden takip edebilir.
6. Türkiye Türkçesinin ses bilgisi özellikleri ile ilgili öğrendikleri bilgileri Çağdaş Türk Lehçelerinin gramer yapısını öğrenirken kullanabilir.

Hazırlık		Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
Sıra	Bilgileri				
1			Anlatma yöntemi	Türkiye Türkçesinin ses özellikleri hakkında öğrendikleri bilgileri Çağdaş Türk Lehçelerinin gramer yapısını öğrenirken kullanabilir.	
2			Anlatma yöntemi	Haberleşme, İletişim, Dil; Dilin Tanımı, Kökeni, Dilin Özellikleri	
3			Anlatma yöntemi	Dil Bilimi-Dil Bilgisi-Filoloji Düzlemler (ses, şekil, söz dizimi, anlam, sözlük) Konuşma Dili-Yazı Dili	
4			Anlatma yöntemi	Türkçe Adı, Türkçenin Kimlik Bilgileri Dünya Dilleri ve Türkçe Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri	
5			Anlatma yöntemi	Türkiye Türkçesinin Tarihî Gelişimi ve Türkiye Türkçesi	
6			Anlatma yöntemi	Ses Bilgisi ve Türkçenin Sesleri	
7			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Ses bilgisiyle ilgili alıştırma	
9			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Sınav Değerlendirmesi	
10			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Türkçenin Ses Özellikleri	
11			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Alıntı ve Verinti Kavramları ve Süreci	
12			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Alıntı Sözcüklerin Belirlenmesi ve Uygulama	
13			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Türkçedeki Ses Olayları	
14			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Örnek sözcükler üzerinde uygulama	
15			Örnek uygulama çalışmaları	Hece, Vurgu vd. Genel değerlendirme	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	10	3,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	10	3,00
Ara Sınav Hazırlık	5	5,00
Final Sınavı Hazırlık	3	7,00
Teorik Ders Anlatım	14	3,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Vize	40,00
Final	60,00

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü / ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 1			5	5	5									5								

P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 2		5	5	5									5								
Ö.Ç. 3		5	5	5									5								
Ö.Ç. 4		5	5	5									5								
Ö.Ç. 5		5	5	5									5								
Ö.Ç. 6		5	5	5									5								

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türklük bilimi kavramını tanımlayabilir, özelliklerini ve tarihî gelişimini açıklayabilir.
- P.Ç. 2 :** Türk dünyası kavramının tarihî gelişimi ve coğrafi sınırlarını bilir, Türk dünyasını oluşturan toplulukların tarihleri, günümüzdeki durumları ve bunların sosyo-kültürel ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 3 :** Dil kavramını her yönüyle bilir, dilin incelenme yöntem ve disiplinlerini (dil bilimi, dil bilgisi, filoloji) tanıır ve çağdaş dil bilimi verileriyle Türk dilini inceleyebilir.
- P.Ç. 4 :** Çağdaş Türk dünyasının, yönere göre güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı ve kuzeydoğu şeklinde sınıflandırılan lehçe gruplarını ve edebiyatlarını tanıır ve bu grupların dil ve edebiyat açısından ayırt edici özelliklerini bilir.
- P.Ç. 5 :** Türk dili tarihini, ilk yazılı belgelerden çağdaş Türk lehçelerinin ortaya çıkışına ve günümüzdeki durumuna kadar olan dönemlerini kronolojik olarak ve eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 6 :** Tarihî Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Köktürk, Uygur, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 7 :** Çağdaş Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Latin, Kiril, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 8 :** Çağdaş Türk lehçelerinin ağızları hakkında bilgi sahibi olur, bu ağızlardan derlenen veya bu ağızlarla yazılan metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 9 :** Çağdaş Türk lehçeleri arasında aktarma yapabilir.
- P.Ç. 10 :** Çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatlarının tarihî dönemlerine ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 11 :** Çağdaş Türk edebiyatlarına ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 12 :** Türk boylarının sahip olduğu kültürel değerler ve halk edebiyatı ürünleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, birikim ve duyarlılığa sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Alanıyla ilgili gelişmeleri izler, problemleri tespit eder, bu problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar, bu verilere göre sonuçları yorumlar ve gerektiğinde yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşarak mesleki konulara katkıda bulunur.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri yaşam boyunca; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 15 :** İlgi alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde iletişim kurabilir ve böylece sahip olduğu bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- P.Ç. 16 :** Disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Beşeri bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 19 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 20 :** Sanat ve spor konularına ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 21 :** Bilgisayar yazılımlarını ve iletişim teknolojilerini alanının gerektirdiği düzeyde kullanır.
- P.Ç. 22 :** Bir veya birden fazla yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Dil kavramını, bir bilim alanı olarak dilbilgisini ve Türkiye Türkçesinin sınırlarını tanıır ve tanıtabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Türkçenin ses yapısını tanıyabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Dilin işleyişini ve Türkçenin mantık sistemini tanıır ve bilgilerini aktarabilir.

Ö.Ç. 4 : Türk dili ile ilgili temel kaynaklara ulaşabilir.

Ö.Ç. 5 : Türkçenin tarihî dönemlerde geçirdiği ses değişikliklerini bilir ve yazılı metinlerden takip edebilir.

Ö.Ç. 6 : Türkiye Türkçesinin ses bilgisi özellikleri ile ilgili öğrendikleri bilgileri Çağdaş Türk Lehçelerinin gramer yapısını öğrenirken kullanabilir.